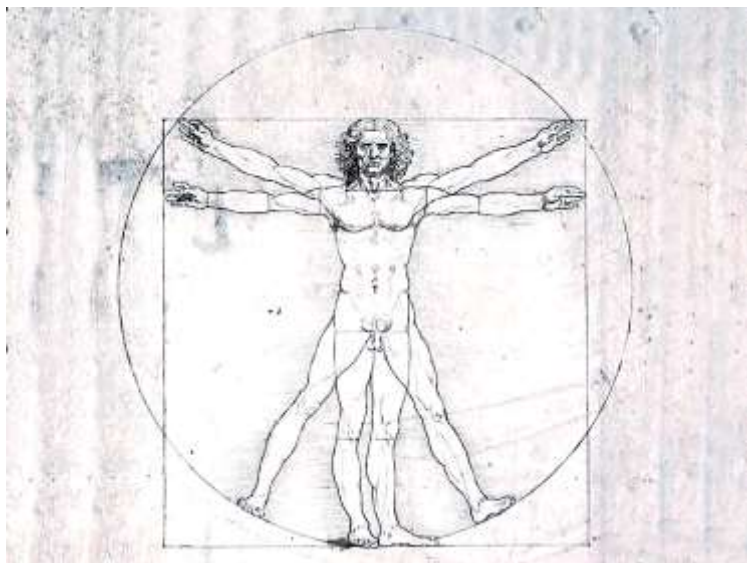

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції
Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

- Воробйов А.М.** – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;
- Лико Д.В.** - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;
- Романюк В.Л.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ
- Артемова О.І.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Безлюдна В.І.** - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;
- Главінська О.Д.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Грюк І.Б.** – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Марциновський В.П.** – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;
- Мельник В.Й.** - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Павелків В.Р.** – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Павлов І.П. Лист до молоді	4
Секція I. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров'я людей	5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини	8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом	11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології	14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф ..	15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини	18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я	19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю	22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області	25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика	27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості	29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві	34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини	36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста	40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф	44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи	46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області	48

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря	51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС.....	56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.....	58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»	63
Секція II. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості	66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків	66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ..	68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості	70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків.....	72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд	80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації	82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку	85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень	87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці	90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності	93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів	95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації	98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи.....	100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини	103

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....	106
Почасвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді	108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....	110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....	113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті	115
Секція III. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки	117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників	117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....	118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....	121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....	123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики	126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки	129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....	132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя	133
Юрченко В.М., Князева Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....	135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків	138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці	139
Козішкurt Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?	142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....	144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти	147

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків	151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности	153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії.....	155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки.....	158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів	160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами	164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків	167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів.....	169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості	172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини.....	175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС	179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів	181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити	183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць	186
Відомості про авторів.....	190

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

(«лінивість») психіки; «наркотизація» дитячої аудиторії, відволікання дітей від реального життя, дитячих обов'язків, навчання та перенесення у віртуальний світ телефантазій

Отже, потрібно також зазначити, що нині в Україні про соціальну відповідальність телебачення перед суспільством, особливо перед зростаючими в цьому суспільстві дітьми, говорять дуже багато. Протягом кількох останніх років ухвалено законодавчі акти, які мали б регламентувати це питання, однак вони майже не виконуються. В зв'язку з цим значна частина розгубленої громадськості, якій небайдужі майбутнє країни й молоді, що в ній зростає, продовжує наполягати на посиленні жорсткого державного контролю за обігом відповідної інформації.

Однак заборонні заходи не гарантують того, що заборонене явище зникне, і це вимагає поглибленого психологічного аналізу та подальшого пошуку шляхів запобігання негативного впливу телебачення на психіку дитини.

Список використаних джерел

2. Щетиніна О. Жорстокість і насильство на екрані руйнують дитячу психіку. // Сільська школа. – 2005. – 3 сер. (№ 29–30).
3. Гнезділова М. Спілкування та поведінка підлітків // Підліток: як йому допомогти. – К.: Ред. загальнопед. газет, 2004. - Б-ка „Шк. світу”.
4. Ліщинська О. Деструктивний вплив інформаційного простору // Психолог. - 2006 – № 7 (лютий).
5. Петрунько О. Агресивне телебачення та його деструктивний потенціал // Освіта і управління. – 2004. – Т.4. – № 3–4.
6. Сенченко М. Четверта світова „інформаційно–психологічна” війна // Вісник книжкової палати. 2006 - № 1.

УДК 37.048.4:613.8:159.92-053.6

ПРОФЕСІЙНІ ІНТЕРЕСИ ЯК КОМПОНЕНТ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ

Галабурда Лідія, студентка РДГУ

Науковий керівник: **Созонюк О.С., к. психол. н., доц.**

В умовах нової соціальної реальності знайти своє місце у суспільстві дуже складно. Життєвий шлях, як відомо, не є лише траєкторією приватного життя окремої особистості, а й окреслює і творчий, самостійний внесок в історію суспільства. Проблема

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

життєвої перспективи майже завжди поєднується з проблемою збереження та зміцнення психічного здоров'я особистості. У змісті поняття „психічне здоров'я особистості” Всесвітня організація охорони здоров'я виділяє наступні компоненти: 1) усвідомлення постійності та ідентичності свого фізичного та психічного „Я”, 2) постійність і однаковість переживань в однотипних ситуаціях; 3) критичне ставлення до себе і своєї діяльності; 4) адекватність психічних реакцій впливу середовища; 5) здатність керувати своєю поведінкою відповідно до встановлених норм; 6) планування власної життєдіяльності і реалізація її; 7) здатність змінювати свою поведінку залежно від зміни життєвих обставин [1,с.19]. З огляду на це, професійне самовизначення особистості та її професійні інтереси можна вважати важливою складовою (частиною) психічного здоров'я.

Професійне самовизначення - це новоутворення особистості, характерне для старшого підліткового і раннього юнацького віку, яке у психології розглядається як суттєва якість загального розвитку особистості, а також як критерій одного з етапів цього тривалого і складного процесу. Завершується він тільки тоді, коли у людини сформується позитивне відношення до себе як до суб'єкта професійної діяльності [3,с.23].

Професійне самовизначення полягає в усвідомленні особистістю себе як суб'єкта конкретної професійної діяльності і передбачає самооцінку людиною власних індивідуально-психологічних якостей та зіставлення своїх можливостей з психологічними вимогами професії до спеціаліста; усвідомлення своєї ролі в системі соціальних відносин і своєї відповідальності за успішне виконання діяльності та реалізацію своїх здібностей; саморегуляцію поведінки, спрямованої на досягнення поставленої мети.

Підготовка до свідомого вибору професії включає в себе активне формування таких психологічних якостей, як здібності, інтереси, ціннісні орієнтації, прагнення, професійні плани, ідеали, переконання.

Професійний інтерес може проявитися як прояв зацікавленості до змісту професійної праці, до можливих перспектив професійного зростання чи як усвідомлення соціальної значимості результатів конкретної професійної діяльності [2,с.45].

Загалом, професійні інтереси сучасної молоді є результатом становлення особистості, забезпечують процес її розвитку, формуються в залежності від багатьох чинників (соціального оточення, діяльності людей з ближнього соціального середовища,

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

можливостей для власної діяльності, умов навчання тощо) та безпосередньо пов'язані з престижністю професії і можуть швидко змінюватися, особливо у підлітковому віці. Таким чином, професійне самовизначення можна вважати показником готовності особистості до вибору професії та важливим стимулом досягнення поставленої мети.

Список використаних джерел

1. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О.М. Степанов. – К.: Академвидав, 2006. – С. 143.
2. Словарь психолога-практика / Сост. С.Ю. Головин. – Мн.: Харвест, 2001. – 976 с.
3. Янцур М.С., Дем'яненко І.О. Стан професійного самовизначення учнів 9-11 класів у сучасних умовах // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : Зб. наук. праць. Наук. записки РДГУ. Вип. 16.- /Рівне : РДГУ, 2001.- с. 154.

УДК 159.822.73.019.4:316.624 - 053.6

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДИТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Гусаківська Світлана, студентка КОГПП імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: **Савелюк Н.В., вквл.**

В різні епохи і на різних цивілізаційно-культурних теренах була й залишається досі актуальною проблема існування такої людської поведінки, яка не відповідає загальноприйнятим, офіційно усталеним, схваленим суспільством нормам. Тому її знаходимо як предмет численних досліджень і міркувань вже навіть у працях найдавніших філософів, теологів, письменників, поетів, медиків. У наш час проблемою девіацій людських дій, вчинків активно займаються представники найрізноманітніших галузей наук, зокрема й соціологи, педагоги, психологи.

До одного з типів девіантної поведінки належить адиктивна поведінка. Адиктивна поведінка (від англ. addiction – згубна звичка) – це поведінка людини, обтяженої хімічною залежністю, тобто такої, яка зловживає алкоголем, наркотиками або токсикоманічними речовинами [6,27]. При цьому з точки зору науковців повсякденне уявлення про те, що вживання алкоголю „краще”, „безпечніше” за вживання наркотиків, - помилкове. І хоча зовнішня картина поведінки людини, її суб'єктивні відчуття після вживання різних хімічних речовин відрізняються, проте вони мають єдине підґрунтя, спільну сутність –